

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра статистики

**РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності «Економіка»**

за магістерською програмою професійного спрямування
Статистика бізнесу

на тему: **«Аналіз доходів населення Одеської області за даними
вибіркових обстежень»**

Виконавець:

студент ФМОІТ факультету
Бойчева О.П.

Науковий керівник:

к. ен. наук, доцент
Вітковська К.В.

АНОТАЦІЯ
Бойчева О.П.

«Аналіз доходів населення Одеської області за даними вибіркового обстеження»,

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «051 Економіка» за магістерською програмою «Статистика бізнесу»,

Одеський національний економічний університет м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. У роботі розглядаються теоретичні основи статистичного дослідження умов життя домогосподарств. Обґрунтовано комплексний підхід до оцінки рівня життя населення. Розкрито методологію проведення вибіркового обстеження домогосподарств. Виявлено деякі недоліки при обстеженні домогосподарств. Показано основні види ресурсів домогосподарств. Розглянуто структуру доходів домогосподарств Одеської області. Проаналізовано динаміку ресурсів населення. Виявлено диференціацію населення за рівнем доходів. Виявлено вплив факторів на рівень життя населення за допомогою кластерного аналізу.

Ключові слова: ресурси, вибіркоче обстеження, кластерний аналіз, структура доходів, диференціація населення, аналіз ресурсів.

ANNOTATION
Boycheva O.P.

"Analysis of the income of the population of the Odessa region according to sample surveys".
thesis for Master degree in specialty "051 Economics" under the program "Business statistics",

Odessa National Economic University Odessa, 2019

Thesis consists of three chapters. There are considered theoretical bases of statistical study of household living conditions. There is substantiated complex approach to the estimation of the standard of living of the population. There is disclosed the methodology for conducting sample surveys of households. There were identified some shortcomings in the household survey. There are shown basic types of household resources. The structure of household income of Odessa region is considered. The dynamics of population resources is analyzed. Compared to the structure of cash income of households in the Odessa region in 2017 compared to 2016. There is revealed the differentiation of the population by the level of income. There is revealed the influence of factors on the standard of living of the population by cluster analysis.

Keywords: resources, sample survey, cluster analysis, income structure, population differentiation, resource analysis.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Основою добробуту населення в будь-якій країні з різним типом економічної системи є його дохід. Він є економічною основою розвитку та відтворення людського потенціалу. Крім того, від рівня доходів населення залежить і рівень розвитку держави та розбудова соціально-орієнтованої ринкової економіки. Для успішного виконання згаданих цілей, повинно бути певне узгодження між рівнем економічного зростання з диференціацією та рівнем доходів населення. За період становлення України як незалежної держави, економічні реформи не дали потрібного та якісного результату, вони не дозволили вирішити встановлені завдання по забезпеченню населення достатнім рівнем доходів, що спричинило загострення соціальних проблем. Через це, сучасне українське суспільство потерпає від укоріненої майнової диференціації та загрозливого масштабу бідності: більше половини громадян отримує дохід на одного члена сім'ї, який є нижчим від прожиткового мінімуму і це при тому, що доходи, зосереджені в 10% найбільш забезпеченого населення в більш ніж 10 разів перевищують доходи в 10% найменш забезпеченого населення.

Мета дослідження аналіз умов життя домашніх господарств України та рівень доходів населення Одеської області за допомогою статистичних методів аналізу.

Завдання дослідження:

- розглянути методологію проведення вибіркового обстеження домогосподарств;
- охарактеризувати доходи домогосподарств;
- дослідити динаміку та структуру питомих показників ресурсів домогосподарств Одеської області у 2010-2017 рр.;
- дослідити ступень нерівності в розподілі доходів населення;
- встановити фактори, які впливають на доходи населення;

- провести кластерний аналіз регіонів України за рівнем життя населення.

Об'єктом дослідження даної роботи є доходи домогосподарств України та Одеської області.

Предметом дослідження є обстеження умов життя домогосподарств.

Методологічну основу даної роботи формують такі статистичні методи дослідження, як:

- методи вивчення динаміки явищ;
- метод графічного представлення даних;
- метод зведення та групування;
- метод розрахунку узагальнюючих показників;
- метод аналізу варіації;
- метод визначення взаємозв'язків між ознаками;
- метод кластерного аналізу.

Інформаційну базу дослідження становлять Конституція України, закони й інші нормативно-правові акти України, наукова та навчальна література з зазначеної проблематики, також звітні дані Державної служби статистики України, наукові розробки і звіти науково-дослідних центрів, публікації з даної проблематики. Для обробки та аналізу первинної інформації були застосовані наступні комп'ютерні програми, такі як Word, Excel, Statistika.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (27 найменувань) та 5-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 67 сторінок.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: Бойчева О.П., Вітковська К.В. Аналіз доходів населення Одеської області за даними вибіркового обстеження.// Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 6. Частина I – Одеса, ОНЕУ.- 2019. – С. 31-40.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні основи статистичного дослідження умов життя домогосподарств*» розглянуто методологію проведення вибіркового обстеження життя домогосподарств та її недоліки. Охарактеризовано сутність доходів населення, а також їх структуру. Показано основні показники, які характеризують рівень доходів населення.

У другому розділі «*Статистичний аналіз доходів домогосподарств Одеської області*» проаналізовано структуру та динаміку ресурсів населення Одеської області. Проведено аналіз диференціації населення Одеської області за рівнем доходів. Розраховано основні показники, що характеризують рівень доходів домогосподарств. Показано оцінку структурних розбіжностей в ресурсах населення Одеської області та України в цілому.

У третьому розділі «*Виявлення впливу факторів на рівень життя населення за допомогою кластерного аналізу на регіональному рівні*» обґрунтовано методичні аспекти кластерного аналізу. Згруповано регіони України за рівнем життя населення.

ВИСНОВКИ

Одним з найбільш вагомих факторів занепаду країни залишається низький рівень життя населення, а також суттєве поглиблення регіональної диференціації їх доходів. Сучасні дослідники підкреслюють, що соціальними наслідками після проведення ринкових реформ в Україні, стало зниження рівня життя основної маси населення, а соціально-економічні трансформації, які відбуваються в Україні, супроводжуються зростанням нерівності в розподілі результатів економічної діяльності. На сьогоднішній день соціальні наслідки зниження життєвого рівня населення є настільки значимими, що загрожують порушенням соціально-економічної стабільності у державі.

Загалом проблему нерівномірного розподілу доходів що призводить до такого

негативного явища як бідність у нашій країні необхідно вирішувати за допомогою реалізації наступних стратегічних напрямів з підвищення зайнятості населення та розвитку ринку праці, збільшення рівня доходів від трудової діяльності, впровадження довільних страхових принципів соціального захисту працівників та поліпшення житлових умов соціально вразливих верств населення.